T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 83
KARAR NO : 2014 / 132
KARAR TR : 3.2.2014

ÖZET : 2942 sayılı Yasa'nın 35.maddesi gereğince tesis edilen idari nitelikteki uygulama işlemlerinden doğan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerekti hk.

K A R A R

Davacılar : 1.R.K.
G.E. mirasçıları:
2.D.E.
3.C.E. (B.)
4.Ca.E. (E.Ö.)
Vekili : Av.M.B.
Davalılar :1-Bakırköy Belediye Başkanlığı
Vekili : Av.Ç.Ö.
2-Bağcılar Belediye Başkanlığı
Vekili : Av.İ.Ü.

O L A Y : Davacılar vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkillerinin Bakırköy-Bağcılar Köyüstü mevkii 14 pafta, 1615 parsel sayılı taşınmazın hisseli maliki olduklarını, davacılar D.E., C.E. (B.) ve Ca.E. (E.Ö.) murisi G.E.'in 486 m² ye tekabül eden 486/10560 hissesine, davacı R.K.'in 286 m² ye tekabül eden 286/10560 hissesine 2942 sayılı Yasa'nın 35. maddesi gereğince bedelsiz yola terk suretiyle kamulaştırmasız el atıldığını, davalı Bağcılar Belediye Başkanlığı'na yapılan müracaata cevaben verilen 18.01.2012 tarihli yazıda, G.E. ve R.K.'in hisselerinin bedelsiz olarak terkinine ilişkin verdikleri bir dilekçe kaydına rastlanmadığının belirtildiğini, bu şekilde davalıların 2942 sayılı Yasa'nın 35. Maddesine aykırı olarak G.E. ve R.K.'in taşınmaz üzerindeki hisselerinin yola terkin işlemini yaptıklarını ve söz konusu işlem nedeni ile davacıların zarara uğradıklarını belirterek; talep edilen taşınmazların hisse bedeli ve alanında fazlaya dair hakları saklı kalmak üzere 10.000,00 TL'nin kamulaştırmasız el atma bedelinin müştereken ve müteselsilen davalılardan tazmini ile mülkiyet durumu ve veraset ilamındaki hisseleri oranında davacılara verilmesi istemiyle adli yargıda dava açmıştır.

Davalı Bağcılar Belediye Başkanlığı vekili süresi içerisinde verdiği cevap dilekçesinde ve mahkemenin 30.04.2013 tarihli celsesindeki beyanında özetle; görev itirazında bulunmuştur.

Bakırköy 7.Asliye Hukuk Mahkemesi: 30.04.2013 gün ve 2012/441 Esas sayılı kararı ile, davalı Bağcılar Belediye Başkanlığı vekilinin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı Bağcılar Belediye Başkanlığı vekilinin, idari yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçe üzerine, dava dosyasının onaylı bir örneği Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

Danıştay Başsavcısı: İdarelerin 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8'inci maddesi uyarınca tek yanlı irade açıklamaları ile tesis ettikleri, genel ve düzenleyici imar planları ile bu planlara dayanılarak tesis edilen parselasyon, kamulaştırma, ruhsat gibi bireysel işlemler, "idari işlem, bu imar planı uyarınca yapmak zorunda oldukları program ve uygulamaları bunun için gerekli zamanda gerçekleştirmemeleri yani, bu konudaki hareketsizliklerin de, idari eylem niteliği taşıdığını belirterek, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendinde yer alan "idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları," hükmü gereğince idari yargı yerinde görülmesinin gerektiği belirtilerek, 2247 sayılı Yasa'nın 10'uncu maddesi uyarınca, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Zehra Ayla PERKTAŞ'ın Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU, Mehmet AKBULUT 'un katılımlarıyla yapılan 3.2.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı Bağcılar Belediye Başkanlığı vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptıkları görev itirazlarının reddedilmesi ve dahi 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısı'nca, davalı Bağcılar Belediye Başkanlığı açısından, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül YİĞİT'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava davacıların, hisseli şekilde maliki oldukları taşınmaza 2942 sayılı Yasa'nın 35. maddesine aykırı şekilde, bedelsiz yola terk suretiyle kamulaştırmasız el atılmasından dolayı uğradıkları zararın, fazlaya dair hakları saklı kalmak üzere 10.000,00 TL kamulaştırmasız el atma bedelinin müştereken ve müteselsilen davalılardan tazmini ile mülkiyet durumu ve veraset ilamındaki hisseleri oranında davacılara verilmesi istemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelemesinde; davalı idare Bağcılar Belediye Başkanlığı'nın 06.04.2013 tarih ve 11529 sayılı yazısında dava konusu taşınmazın kamulaştırılmasına ilişkin müdürlüklerince yapılmış herhangi bir işlem bulunmadığının belirtildiği, 18.04.2013 tarih ve 2012/441 Esas sayılı fen bilirkişisi Ayhan Yıldız'a ait bilirkişi raporunda, özel parselasyon planında dava konusu parselin 1467 m² lik kısmının özel yollara ayrıldığının, Bakırköy Belediyesi 17.03.1989 tarih ve 2252 numaralı encümen kararı ile yaptığı imar uygulamasında da özel ifraz haritalarında yol olarak ayrılıp kullanılan kısımlardan ilk satıcılar uhdesinde kalan hisselerinin belediyeye mali külfet yüklemeden 2942 sayılı yasanın 35.maddesine istinaden

tapudan terkin edilmesine karar verilmiş olduğunun, özel parselasyon planındaki yolların, imar uygulamasının yapıldığı tarihteki imar planındaki yollara karşılık geldiğinin grafik olarak tespit edildiğinin belirtildiği anlaşılmaktadır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması" başlıklı 8. maddesinde; "Planların hazırlanmasında ve yürürlüğe konulmasında aşağıda belirtilen esaslara uyulur.

a) Bölge planları; sosyo - ekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerin gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri, faaliyetlerin ve alt yapıların dağılımını belirlemek üzere hazırlanacak bölge planlarını, gerekli gördüğü hallerde Devlet Planlama Teşkilatı yapar veya yaptırır.

b) İmar Planları; Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından meydana gelir. Mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planları ilgili belediyelerce yapılır veya yaptırılır. Belediye meclisince onaylanarak yürürlüğe girer. (Değişik dördüncü cümle: 8/8/2011- KHK-648/21 md.) Bu planlar onay tarihinden itibaren belediye başkanlığınca tespit edilen ilan yerlerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. Belediye başkanlığınca belediye meclisine gönderilen itirazlar ve planları belediye meclisi onbeş gün içinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Belediye ve mücavir alan dışında kalan yerlerde yapılacak planlar valilik veya ilgilisince yapılır veya yaptırılır. Valilikçe uygun görüldüğü takdirde onaylanarak yürürlüğe girer. (Değişik üçüncü cümle: 8/8/2011- KHK-648/21 md.) Onay tarihinden itibaren valilikçe tespit edilen ilan yerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. İtirazlar valiliğe yapılır, valilik itirazları ve planları onbeş gün içerisinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Onaylanmış planlarda yapılacak değişiklikler de yukarıdaki usullere tabidir.

Kesinleşen imar planlarının bir kopyası, Bakanlığa gönderilir.

İmar planları alenidir. Bu aleniyeti sağlamak ilgili idarelerin görevidir. Belediye Başkanlığı ve mülki amirlikler, imar planının tamamını veya bir kısmını kopyalar veya kitapçıklar haline getirip çoğaltarak tespit edilecek ücret karşılığında isteyenlere verir.

c) (Ek: 3/7/2005 - 5403/25 md.) Tarım arazileri, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda belirtilen izinler alınmadan tarımsal amaç dışında kullanılmak üzere plânlanamaz." hükmüne yer verilmiştir.

Yine aynı Kanunun 18. Maddesinin 1 fıkrasında ; "İmar hududu içinde bulunan binalı veya binasız arsa ve arazileri malikleri veya diğer hak sahiplerinin muvafakatı aranmaksızın, birbirleri ile, yol fazlaları ile, kamu kurumlarına veya belediyelere ait bulunan yerlerle birleştirmeye, bunları yeniden imar planına uygun ada veya parsellere ayırmaya, müstakil, hisseli veya kat mülkiyeti esaslarına göre hak sahiplerine dağıtmaya ve re'sen tescil işlemlerini yaptırmaya belediyeler yetkilidir. Sözü edilen yerler belediye ve mücavir alan dışında ise yukarıda belirtilen yetkiler valilikçe kullanılır." denilmek sureti ile imar planı dahilinde arazi ve arsa düzenlemesinin ne şekilde yapılacağına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

04.11.1983 gün ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "İmar Mevzuatı Uygulanan veya Özel Parselasyon Yapılan Yerler" başlıklı 35. Maddesinde; "İmar mevzuatı gereğince düzenlemeye tabi tutulan parsellerden düzenleme ortaklık payı karşılığı olarak bir defaya mahsus alınan yol, yeşil saha ve bunun gibi kamu hizmet ve tesislerine ayrılan yerlerle, özel parselasyon sonunda malikinin muvafakatı ile kamu hizmet ve tesisleri için ayrılmış bulunan yerler için eski malikleri tarafından mülkiyet iddiasında bulunulamaz ve karşılığı istenemez." denilmek sureti ile imar mevzuatı gereğince düzenleme ortaklık payı uygulanması hali haricinde, özel mülkiyete konu taşınmazın ancak malikinin muvafakatı ile kamu hizmeti ve tesisleri için ayrılabileceği, bu hallerde eski malikleri tarafından mülkiyet iddiasına dayalı dava açılamayacağı düzenlenmiştir.

Olayda, uyuşmazlığa konu parselin, Bakırköy Belediyesi'nin 17.03.1989 tarih ve 2252 numaralı Encümen kararı ile yaptığı imar uygulamasında özel ifraz haritalarında yol alanına ayrıldığı, 18.04.2013 tarih ve 2012/441 Esas sayılı fen bilirkişisi Ayhan Yıldız'a ait bilirkişi raporunda da belirtildiği üzere, özel parselasyon planına yer aldığı ve 1467 m² lik kısmının özel yollara ayrıldığı, Bakırköy Belediyesi 17.03.1989 tarih ve 2252 numaralı encümen kararı ile yaptığı imar uygulamasında özel ifraz haritalarında yol olarak ayrılıp kullanılan kısımların ilk satıcılar uhdesinde kalan hisselerinin belediyeye mali külfet yüklemeden 2942 sayılı yasanın 35.maddesine istinaden tapudan terkin edildiği anlaşılmaktadır. Yine davacı vekilinin dava dilekçesi içeriğinden ve dava dilekçesine ekli Bağcılar Belediye Başkanlığı'nın 18.01.2012 gün ve M.34.3.BAĞ.029.31003.99.01(Güneşli: 14/1615)-404 sayılı yazı cevabından, dava konusu taşınmazda G.E. ve R.K.'in hisselerinin bedelsiz olarak terkini hususunda verdikleri bir dilekçe olmadığı tespit edilmiştir.

Bu durumda açılan davanın konusunu, davalı idarelerce 3194 sayılı Kanunu uyarınca kamu gücü kullanılarak tek yanlı irade ile 2942 sayılı Yasa'nın 35. Maddesi gereğince G.E. ve R.K.'e ait hisseleri bedelsiz olarak yola terkini şeklindeki işlemin hukuka aykırılığı ve bu nedenle davacıların uğradığı zararın tazmini gerektiği iddiasının oluşturduğu anlaşılmakla; idarenin hukuka aykırı olduğu iddia edilen tek yanlı işlemi nedeni ile uğranılan zararın tazmini istemine ilişkin olan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Ayrıca her ne kadar, dosya kapsamında aldırılan 18.04.2013 tarih ve 2012/441 Esas sayılı fen bilirkişisi Ayhan Yıldız'a ait bilirkişi raporundan, dava konusu taşınmaza yol yapılmak sureti ile fiilen müdahale edildiği tespit edilmiş ise de; davacının iddiasının, davalı idare tarafından tesis edilen yola terk işleminin, 2942 sayılı Yasa'nın 35. Maddesine aykırı şekilde, hissedarlarının muvafakati alınmadan yapılması nedeni ile, hukuka aykırı olduğu iddiasına dayandığı; bu nedenle davaya haksız fiil hükümlerine göre adli yargıda bakılmasının mümkün olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile, davalılardan Bağcılar Belediye Başkanlığı vekilinin görev itirazının Bakırköy 7.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce reddine ilişkin kararın kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Danıştay Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Bağcılar Belediye Başkanlığı vekilinin GÖREV İTİRAZININ REDDİNE ilişkin Bakırköy 7. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 30.04.2013 gün ve 2012/441 Esas sayılı KARARININ KALDIRILMASINA, 3.2.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ	Eyüp Sabri BAYDAR	Ali ÇOLAK	Sıddık YILDIZ

Üye	Üye	Üye
Nurdane TOPUZ	Ayhan AKARSU	Mehmet AKBULUT